

MARTO 1980
68-A JARKOLEKTO

2

ISSN 0014-0694
FONDITA EN 1913

Tre gånger teater

La Espero skriver kanske lite mycket om kongressen i år. Men så är också den ständiga frågan, när vi möter en esperantist som inte är med i arbetet för kongressen: "Vad finns det för nytt om kongressen?"

Det är inte varje gång man har mycket nytt att berätta — så en del blir upprepningar, kanske med lite fler detaljer, eftersom planeringen med nödvändighet blir mer och mer detaljerad.

Dua bulteno, som redan skickats till alla som anmält sig fram till mitten av februari (det tar lite tid att bli registrerad osv), kommer med en hel del matnyttigt. Vissa saker har redan berörts i *La Espero*, t ex utflyktsprogrammet. Låt oss denna gång titta lite närmare på kongressens program som sådant.

Esperantokongressen är egentligen olika arrangemang under samma tak. Det är en *arbetskongress*, det är en *kulturell manifestation* och ett tillfälle till *fest och avkoppling*.

ARBETS-KONGRESSEN

Kongressen är först och främst *Universal Esperanto-Asocios* arbetskongress. Där samlas representantskapet (*komitato*) som diskuterar styrelsens agerande och drar upp linjerna för den kommande verksamheten. I år kommer det att välja en ny styrelse, vilket gör det hela lite extra

spännade. Det blir en hel del diskussioner, förstås. 15 timmar kommer *komitato* att arbeta i plenum, den övriga tiden i olika utskott.

En hel del andra diskussioner kommer att kretsa kring UEA:s verksamhet: forskning om språkproblem (CED), parlamentarisk verksamhet, verksamhet vid FN och dess organ o.dyl.

tion kommer kongressen att fungera åt två håll: den kommer att visa kongressdeltagarna lite av den svenska kulturen (med *Sveda vespero* redan på söndag) och den kommer att visa kongressdeltagarna och i viss mån den svenska allmänheten lite av den internationella kultur som blomstrar under esperantos

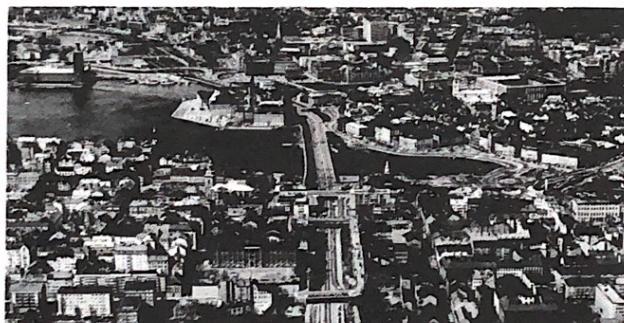
ten *Zwirtanto*) av K. Tetmeyer. Detta är en tvåtimmars föreställning med stora dockor på scen. Föreställningen är för vuxna och driver ganska hejdöst med saker och ting. Den lär vara mycket rolig.

Den tredje teaterföreställningen kommer att ges i mera intim miljö av J. Gibczyńska, känd bl a för sin gestaltning av Mme Curie. Vad hennes bidrag blir, är ännu inte fastställt.

Kongressen kommer att bjuda på mycket musik, musik av olika slag. För den som intresserar sig för seriös musik, kommer åtminstone fem fristående konserter att ordnas (ca 45 minuter var), med ren musik och med sångsolistar. Vi kommer att återknyta bekantskapen med Veselin Damjanov, David Hill, Bożena Zborowska, men också bli bekanta med några nya förmågor, bland dessa en svensk, om allt går i läs.

Den lättare musiken kommer också att bli väl representerad. Det blir några musikinslag redan under *Interkona vespero*, senare under balen, men framför allt under *Internacia vespero*, som blir på fredag, och under en torsdag eftermiddag, helt ägnad åt våra amatörförmågor.

Vi ska kanske påpeka, att alla dessa arrangemang är gratis, dvs man har löst sin inträdesbiljett genom att anmäla sig till kongressen. Så nog får man en hel del för pengarna!

Behandlingen av kongressens tema — som är "Diskriminering" — berör inte direkt verksamheten, men ger utomordentliga möjligheter att diskutera frågan ur internationell perspektiv och ge impulser till styrelsen om verksamhet på detta område.

Andra arbetssammanträden kommer att anordnas av organisationer anslutna till UEA: bilister, filatelistar, läräre, kristna, läkare, musiker, ornitologer, pacifister, vetenskapsmän, scouter, rotarianer osv.

KULTURELL MANIFESTATION

Som kulturell manifesta-

Necesas multaj preparoj por kongresa informado

Universala Kongreso donas al ni eksterordinaran eblecon interesigi la gazetaron kaj la aliajn amaskomunikilojn pri nia ekzisto kaj pri niaj ideoj. Tion povis konstati malgranda konferenco arangita de LKK komence de marto.

LKK ricevis fakulan helpon de profesia jurnalisto, Håkan Källén, ĉefredaktoro de *Vår tidning*, eldonata de KF. La partoprenantoj diskutis kun li konkretajn agojn, kiuj povus faciligi al ni la kontaktojn kun la amaskomunikiloj.

Håkan Källén venis kun interesaj vidpunktoj, laŭ kiuj ne tiom gravas la kongreso en si mem (iom ja, speciale la decidoj kaj la diskutoj, se ili povas interesi la eksteran publikon), kiom la okazo utiligi la kongreson por informi pri niaj ideoj.

Por sukcesi sur la informa kampo necesas tre bona preparo. Ni simple ne rajtas atendi, ke la jurnalistoj venu al ni. Ni devas serĉi ilin, memorigi konstante al ili pri ni, prepari materialon, kiun ni povas doni al ili je ĉiu vizito. Necesas do amaso da antaŭpreparoj.

Tre gravan rolon ludas en tiuj antaŭpreparoj la lokaj grupoj, ĉar ili povas atingi pli ol la stokholmaj loĝantoj. Volonte la lokaj gazetoj kaj la loka radio skribos pri la kongreso, se, ekzemple, Larsson el Kristinehamn donos informojn al ili — informojn, kiuj temos pri li, Larsson el Kristinehamn, survontanta al Universala Kongreso. Kaj Larsson povos informi ne nur pri si mem, sed pri kio estas la kongreso kaj kio estas esperanto.

Estas nun preparata baza materialo pri esperanto kaj la Universala Kongreso, tiel ke eblos facile laŭ tiu materialo elverki artikolojn. Tio estos certe bona helpo por la jurnalistoj, sed same certe ankaŭ por ĉiuj svedaj esperantistoj, kiuj pretos kapti ĉi tiun maloftan okazon.

LKK kaj SEF eniris per ĉi tiu eta konferenco pli aktivian stadijon pri antaŭkongresa informado, sed ili ne povas fari tion. Estas ankaŭ via tasko kunhelpi. *La Espero* donas al vi en ĉiu numero abundajn informojn pri la kongreso. Uzu ilin libere kaj ofte — per tio vi helpas vin mem kaj ĉiujn aliajn esperantistojn en Svedio.

Franko Luin

Esperantoforbundet

Postadress: Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede ★ **Besöksadress:** Hägervägen 31 (T-station Tallkrogen) ★ **Telefon:** 08-48 99 76 ★ **Förbundets expedition har öppet tisdagar kl. 18 — 20 ★ Postgiro:** 20 12-3 ★ **Medlemsavgift:** direktansluten medlem 50 kronor, ungdomsmedlem under 26 år 25 kronor, familjemedlem (utan tidning) 15 kronor ★ **Prenumerationsavgift för La Espero och Esperantonytt** ingår i medlemsavgiften ★ **Medlemmar under 30 år får dessutom ungdomsförbundet SEJUs blad ktp**

La Espero

Organ för Svenska Esperantoforbundet ★ **Adress:** Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede ★ **Ansvarig utgivare:** Bertil Åkerberg ★ **Redaktör:** Franko Luin, Myggdalsvägen 123, 135 42 Tyresö,

FN-förbundet vill samarbeta med oss

Är du medlem i Svenska FN-förbundet? Då ska du läsa detta extra nog!

Vid sin 27e kongress i Barcelona i oktober i fjol (8 — 13 okt 1979) antog *World Federation of United Nations Associations* (FN-förbundens Internationella Förbund) följande resolution:

- ★★★★★★★ **Kongressen 1 välkomnar ordförandens och generalsekreterarens påbörjade förhandlingar med det internationella Esperantoförbundet.**
- 2 **anser att internationalismen, som är gemensam för medlemmarna i Esperantoförbunden och FN-förbunden, utgör grund för kommande samarbete.**
- 3 **Inbjuder alla FN-förbund att samarbeta med**

Esperantoförbundet för att påverka undervisningsinstanser och organisationer i sina länder att införa eller utvidga undervisning i esperanto.

Denna resolution kan bli av stor betydelse; men det beror på oss esperantister om FN-förbundet kommer att beakta den. Informera om denna viktiga resolution i den FN-föreningen du är med i och, framför allt, motiona till FN-förbundets årsmöte. Gör det redan i mars och få din FN-förening att stödja motionen. Din motion blir inte den enda om detta. Esperantoförbundet, som är medlem i FN-förbundet, kommer att lägga en motion om det. Motionstiden går ut i början av april — så vänta inte!

T-tröjor även för kraftiga

T-tröjor med kongressmärket påtryckt har i vissa storlekar varit slut sen i höstas. Nu har vi fått en ny beställning med större storlekar. Du som behöver L (som i *långa*) eller XL (som i *ekstrema långa*), passa på nu!

De nykomna tröjorna finns bara i mörkblått och de kostar dessutom en femma mera (inflationen!). Du kan fortfarande få de ljusa i storlek S (liten) och M (melanstor) för 30 kronor. Det finns, troligen, mörkblå i storlek S och M för 35 kronor, och nu också mörkblå i storlek Loch XL för 40 kronor. Till detta kommer 5 kronor för porto.

Tröjorna beställer du hos Esperantoförbundet genom inbetalning av rätt summa till postgiro 20 12-3, Sv. Esperantoförbundet. Glöm inte att ange vad du vill ha!

EL POPOLA CINIO

Abonprezo gis la 30a de aprilo:
1 jaro: 15 kr, 2 jaroj: 22,50, 3 jaroj: 30 kr.
Post la 1a de maju alti-gota prezo.

ESPERANTO
FÖRLAGET
Box 7502
200 42 Malmö
Postgiro 578-5

telefon hem 08-712 82 91 ★ **I redaktionen:** Sven Alexandersson, Åke Blomberg, Anita Lindblom ★ **Prenumeration:** 40 kronor per år, postgiro 20 12-3, Esperantoförbundet ★ **Tidningen** utkommer med åtta nummer per år: i februari, mars, april, juni, september, oktober, november och december ★ **Manusstopp:** den 10. månaden före utgivningsmånaden ★ **Fotosats:** Esperantoförbundet ★ **Tryck:** Sturetryckeriet AB, Stockholm 1980

Esperantoförlaget

Postadress: Box 7502, 200 42 Malmö ★ **Besöksadress:** Möllevångsgatan 20 B ★ **Öppettider:** 1 sept — 15 maj: onsdagar kl. 10 — 11, torsdagar kl. 17 — 18 ★ **Skriftliga beställningar expedieras hela året, även under sommaren** ★ **Telefon:** 040-12 20 29 ★ **Postgiro:** 578-5 ★ **Expedition:** Anna-Greta Strönne ★ **Medhjälpare:** Wivi Nilsson ★ **Styrelsens ordförande:** Åke Blomberg

Mycket om bangårdar lite om kongressen

I föregående nummer av *La Espero* omnämndes järnvägens betydelse för Hallsbergs utveckling. Som ett fätal torde ha kännedom om stationens bangårdar, lämnas för intresserade här en översikt.

Den första bangården togs i bruk 1862. Dagens personbangård är en vidareutbyggnad av densamma. Den alltmer växande trafiken krävde fortsatt utbyggnad. 1911 ansågs det lämpligt att Hallsberg borde bli en central för sammansättning av tåg. 1917 tog riksdugen ett beslut om att rangerbangård skulle byggas i Hallsberg. 1918 – 1923 byggdes bangården, till en kostnad av omkring 5 miljoner kronor. Terrängförhållandena medgav en s k fallbangård, dvs vagnarnas egen tyngd gör att vagnarna rullar av sig själv på det sluttande planet till förutbestämda rangerspår.

Bangården är indelad i fem spårgrupper, vilka tillsammans har en längd av 4,5 km. Om man till det lägger lok- och personbangårdarna, så har hela bangården en längd av 6 km. Skillnaden mellan högsta och lägsta punkt på rangerbangården är 21m. Den sammanlagda spårlängden är omkring 100 km. Jämförelse kan göras med linjen Hallsberg – Mjölby, som är 96 km.

39 rangerspår, plus två passagerarspår upptar den största markytan på området. När trafiken är som tätast kan det omsättas 2300 – 2400 vagnar per dygn.

Före elektrifieringen på tjugotalet var Hallsberg ofta insvept av rök och ånga från frustande ånglok. Små växellok kilade fram och åter under förflyttning av godsvagnar mellan olika tåg, som senare skulle lämna Hallsberg. De stora imponerande person- och snälltågslokomotiven bolmade stora mängder rök ur sina skorstenar i väntan på avgång. Följden blev, att bebyggelsen i grannskapet fick en mörk patina.

På plattformarna träng-

des de resande med transportkärror, fullastade med res- och ilsgods.

Annat är läget idag. Tågen kommer och går tyst, luften är ren, snabba förbindelser gör väntan kort och något besök utanför stationsområdet hinner man inte med. Innan brådskan styrde vår tillvaro, kunde resenären få vänta på nästa tågförbindelse kanske över en timme eller mera. Övernattning förekom under väntan och då i någon av nattväntsalarne, vilka kunde ha ett tiotal bäddar i samma rum.

Det är åter populärt att åka tåg. Varje timme rusar nu expresståg fram mellan större centra med en hastighet av 130 km/timme. För passageraren är stinsen med den röda flaggan inte längre synlig på mellanstationerna, när tågen passerar i hög fart. "Stinsen" är numera anonym, där han på sin plats i tågledningscentralen i t ex Hallsberg övervakar en panel med en mängd små lampor, vilka korresponderar med växlar, signaler och tågrörelser på fjärran avlägsna stationer och bandelar i det mellansvenska bannätet, med en totallängd på omkring 580 km.

Innan rationaliseringar och modern automatik börjat visa resultat, var personalstyrkan i Hallsberg omkring 1100 man, fördelade på trafik-, lok-, ban-/elektro-, signal- och teleavdelningar,

PROGRAM

LÖRDAG

9.00 –	Kongresslokaler öppnas
10.00 – 12.00	Kongressen öppnas Presentation av UEA-kongressen
12.00 – 13.00	Lunch
13.00 – 15.00	Kontakt med massmedier Anföranden och grupparrbete
15.00 – 15.30	Kaffe
15.30 – 17.30	Eldona Societo Esperanto
17.30 – 18.30	Facksammanträden
19.00 –	Middag, kvällsprogram

SÖNDAG

7.30 – 8.15	Frukost
8.30 – 9.00	KEF ordnar morgonbön
9.15 – 12.00	Esperantoförbundets årsmöte
12.00 – 13.00	Lunch

för att nu vara omkring hälften, trots större trafikintensitet.

LITE OM KONGRESSEN

Men nog om Hallsbergs bangård. SEF kommer att ha sin årskongress i Hallsberg — vad kommer att hänta under denna kongress, förutom förhandlingar och diskussioner?

Under middagen kommer Hallsbergs egen "Strauss", Olof Persson och fru Eva att underhålla med sång och musik, även till dansen. Kommunen kommer att representeras av kommunalrådet David Jonasson. Om tiden tillåter, visas en bildkavalkad över Hallsberg. KEF kommer att ordna morgonbön i den närliggande och nybyggda missionskyrkan, predikant Ingvar Lagerström.

Beställningsblanketter följer med detta nummer av *La Espero*. Om något är oklart beträffande beställning eller inbetalning, ring till Bertil Bengtsson, tel. 0582-14242 efter kl. 17, eller Sten Gustavsson, tel. 0582-10943. Esperantoförbundets 74:e årskongress hälsas välkommen genom Loka Jarkongresa Komitato.

Sten Gustavsson

Till och från Hallsberg

Från

08.08	Stockholm	10.04
05.30	Gäve/Sthlm	10.04
08.45	Norrköping	10.04
07.15	Göteborg	09.52
07.10	Lidköping	09.52
	över Skövde	
08.20	Karlstad	09.44
18.22	Jönköping	21.27
	(16/5)	
16.35	Malmö (16/5)	21.27

Till

13.54	Stockholm	15.50
13.54	Norrköping	16.18
14.07	Göteborg	16.43
14.07	Jönköping	16.20
14.07	Lidköping	16.35
	över Skövde	
14.07	Malmö över	19.55
	Falköping	
13.57	Gäve	18.32
14.10	Karlstad	15.30

Ja till idén om Esperanto upa

Det är inte säkert, att det blir ett AB Esperanto. Till det resultatet kom EspEko, Esperantoförbundets konferens om ekonomisk verksamhet, som ägde rum i Stockholm den 2 och 3 februari. Om det blir någon verksamhet ska den ske inom de befintliga organisationerna — Esperantoförbundet och Esperantoförlaget.

Ca 20 personer hörsammade Esperantoförbundets inbjudan och ställde upp på diskussionerna. Dessa blev stundom rätt så livliga, så att konferensordföranden, Roland Lindblom, med svårighet kunde styra alla som ville tala.

Det blev egentligen aldrig diskussion om vi ska starta någon slag av ekonomisk verksamhet. Utgångspunkten för diskussionerna delades av alla och alla var också överens om att vi måste börja med något nytt, att vi måste utveckla vår verksamhet på områden där detta går, och att vi måste bättre samordna och bättre utnyttja våra resurser.

Lång tid tog diskussionen om verksamhetens form, dvs om vi skulle bilda ett aktiebolag eller något annat. För att få denna frågan riktigt belyst, engagerade SEF en amanuens från juridiska fakultetet vid Stockholms Universitet, Robert Hansson. Han gick igenom vad lagen säger om olika bolagsformer och det var på hans inrådan som deltagarna började diskutera mera på allvar att utnyttja de befintliga organisationerna.

Konferensen kunde inte besluta något — den uppgiften får styrelserna för Esperantoförbundet och Esperantoförlaget klara av. Men det blev konferensdeltagarnas mening, att vi ska starta ekonomisk verksamhet så snart som möjligt, dvs så snart efter världskongressen som möjligt; att man informerar medlemmarna om den nya verksamheten på årskongressen i Hallsberg; att man vänder sig till medlemmarna med uppdrag om lån till organisationerna för att garantera starten och kontinuiteten för den nya verksamheten. Så även om det inte blir ett aktiebolag, återstår behovet av att ha tillräckliga ekonomiska resurser för igångsättningen.

Det mest troliga är att det blir ett tryckeri, som blir den första 'självbärande' verksamheten. Det finns redan mycket investeringar gjorda i maskiner och det finns en del kunnande på detta område. Man äger ju så mycket maskiner redan, att 3–4 personer när som helst skulle kunna sysselsättas på dem. En del av maskiner är dessutom av sådan kvalité, att de lämpar sig för beställningar från kunder utanför esperantörörelsen.

Kvar finns dock ganska många frågor, som är svårslösta: finansiering av verksamheten, lokal centralt i Stockholm, personfrågor. Men det finns en stark vilja att få igång denna verksamhet och följkärtligen en stark vilja att lösa även dessa problem.

UEA/UK

	Period 2 1.1-31.3	Period 3 1.4-20.6
Kongressavgifterna		
1 Icke medlem i UEA	415 skr	450 skr
2 Medlem med årsbok	365 skr	405 skr
3 Medlem med årsbok och "Esperanto"	295 skr	330 skr
4 Make/maka till (1)	290 skr	320 skr
5 Make/maka till (2) eller (3)	255 skr	280 skr
6 Ungdom t o m 20 år	125 skr	140 skr
7 Heltidsstuderande t o m 30 år	205 skr	250 skr
8 Synskadad	165 skr	185 skr

Upplysningar och anmälningsblanketter hos s-ino Ester Andren, Regementsgatan 27 D, 217 53 Malmö, telefon 040-65209.

Betalningar till postgiro 14 74 29-5, Sv. Esperantoförbundet, Speciakonto.

UEA-avgifterna:

MA (medlem med årsbok och tidningen 'Esperanto')	140 skr
MJ (medlem med årsbok)	56 skr
SZ (tillägg för understödjande medlemmar i 'Societo Zamenhof')	280 skr

För upplysningar och betalning gäller samma som för anmälan till kongressen

- UNIVERSALA KONGRESO

Passa på i mars! Dyrare i april

Den sista mars går den andra perioden för anmälan till värdkongressen i Stockholm ut. Om du anmäler dig den 1 april får du betala mera igen. Därför ska du passa på och ordna det redan under mars — det tjänar du på. Dessutom får du tidigare *Dua bulteno*, där all information finns för att beställa logi, utflykter, bankett, för- och efterkongressarrangemang. Där gäller regeln: först vid kvarn ...

I tabellen här ovan hittar du 2 kolumner: den första gäller fram till 31 mars, den andra fram till 20 juni. Anmälningsblankett har du fått i höstas med *La Espero*. Skulle du inte ha den kvar, beställ en ny hos s-ino Ester Andrén, adress i rutan.

Det finns en sak till, som du bör tänka på: att anmäla dig till UEA, om du inte redan är medlem. Som med-

lem får du rabatt på kongressavgiften; det tackar du inte nej till, eller hur? Du kan betala båda avgifterna samtidigt och till samma postgirokonto. Som medlem i UEA får du, förutom rabatten, tidningen *Esperanto*, som kommer ut varje månad och innehåller allt av värde som hänt inom esperantörörelsen, och UEAs internationella årsbok med adresser till alla *delegitoj* — en värdig handbok för varje esperantist.

UEA har sin motsvarighet till vår *Klubo Cent*. Den heter *Societo Zamenhof*. Man blir medlem i det genom ett tilläggsinbetalning. Tillägget är för 1980 280 kronor. Medlemmar i *Societo Zamenhof* hjälper UEA ekonomiskt. Som tack för det anordnar styrelsen för UEA på varje internationell kongress en mottagning för "medlemmarna".

Reine Svensson, Kungälv, kantas kaj muzikistoj el Kungälv ludas:

1. la konatan esperantokanton "Vivu la stel!"
2. simplan baladon pri la ĉiutaga vivo "Sven kaj Siv"

Prezo kun varimposto kaj sendkostoj 18 skr
ĉe Esperantoförlaget, Box 7502, 200 42 Malmö
Poštgiro 578-5

Du novaj gazetoj kaj unu konata

Tiu ĉi artikolo temas pri gazetoj. Du el ili estas novaj, unu jam ekzistis pli ol dek kvin jarojn. Ni komencu per la novaj.

Grandaj atendoj anticipis la aperon de *Monato*, la nova monata revuo en esperanto, kiu estas farita laŭ la stilo de novaĝrevuoj diverslingvaj. *La Espero* jam skribis pri ĝi kaj detale priskribis la provnumeron de *Semajno*, kiun *Monato* anstataŭas. Ni kune rigardu la unuan regulan numeron de *Monato*.

La ĉeftemo de la numero estas 'Religio kaj politiko' kaj tion oni ilustras su la kovrila pago per bildo de la irana gvidanto Komejni. Ne nur pri li temas la artikolo kvipagia, sed ankaŭ pri la politika influo de la papo kaj la influo de religio al la politika vivo en diversaj landoj.

La novajparto alportas informojn el Afganio (preskaŭ kvar pagojn). Sed ne ĉiuj artikoloj estas same longaj. Sub diversaj rubri-

koj oni povas trovi informojn nur kelkliniajn, pri plej diversaj temoj. Unu pago estas rezervita al humuro kaj satiro, neofta gaseto en la esperantaj periodaĵoj. Du pagoj temas pri turismo kaj priskribas la aŭstran Walser-valon. Logaĵon trovos ankaŭ tiu, kiu interesigas pri kuirreceptoj (priskribita estas pariza cepo-sup) kaj tiuj, kiu serĉas distran legaĵon.

Resume oni povas diri, ke la enhavo bone respegulas la provnumeron de la neaperinta *Semajno*. *Monato* vivos — la cirkonstancoj por monata revuo estas multe pli favoraj ol por semajna, ne malplej la prezo.

Oni povas havigi al si *Monaton* abonante ĝin. Tion oni faras per pago de 800 belgaj frankoj al la poštgiro de la eldonisto. La konto estas Bruselo 000-0422856-33, Eldonejo TK/STAFETO. Por 800 belgaj frankoj vi ricevos 11 numerojn de la gazeto, kiu estas 40-paĝa; ĝi do donos al vi abunde da esperantlingva legajo ĉiun monaton.

★

La dua gazeto estas ankaŭ nova. Sur 24 paĝoj de formato A5 Anna Brennan kaj kunlaborantoj proponas al vi la revuon *Sekso kaj egaleco*. Kvar numeroj aperos po jaro kaj oni povas aboni al ili. El Svedio estas plej taŭge fari ĉe la norvega peranto *Margrete Landmark, Buerstad, N-3135 Tored, poštgiro 5 73 61 29*. La prezo estas 21 norvegaj kronoj.

Pri kio temas *Sekso kaj egaleco*? Pri sekso kaj egaleco, kompreneble. Oni povas eksci pri la klopoj de virinoj en diversaj landoj emancipiĝi kaj pri iliaj suk-

la konata *Homo kaj kosmo*, popularscienca revuo en esperanto, eldonata de la Astronomia observatorio en Zagreb.

Homo kaj kosmo, kiel la titolo mem diras, temas plej multe pri astronomiaj fenomenoj, sed ne nur pri ili. Troviĝas en ĝi ankaŭ rubriko pri interesoj el la naturo. La revuo aperas per kvar numeroj ĉiun jaron (kelkaj numeroj duoblaj) kaj aspektas tre bele: ĝi havas regule

koloran kovrilon, kio estas nekutimajo inter la esperantaj gazetoj.

La sveda peranto estas *Hans I. Dahl, Sandhamnsu. 22, 149 00 Nynäshamn*. Oni abonas al *Homo kaj kosmo* per pago de 12 kronoj al poštgiro 24 04 13-0557 je nomo de H. Dahl.

Malabundegas popularsciencaj revuoj en esperanto — do subtenu per abono tiujn, kiuj ekzistas, speciale kiam ili estas interesaj.

RECENTO

Libroj por infanoj kun sama mesaĝo

Se vi apartenas al tiuj, kiuj volonte vidus pli da infanlibroj en esperanto, jen du libroj por vi: *Bela revulo kaj La fiera multikolora kateto*.

Ambaŭ libroj estas eldonataj en Ĉinio, estas samformataj, proksimume kvardekpaĝaj kaj plenkoloraj ilustritaj. Ankaŭ la mesaĝo en ili estas pli-malpli la sama: aŭskultu la vortojn de la aliaj, lernu de ili, kaj vi estos pli bona individuo.

Bela revulo temas pri birdo, kiu tre fieris pri siaj ĉarmoj. Tre bela ĝi estis, sed nenion ĝi sciis fari. Do ĝi decidis rapide lerni ion. La problemo estis nur, ke kion ajn ĝi decidis eklearni, ĝi neniam finis tion, ĉar tio postulis tempon.

Venis la vintro kaj la birdeto estis tute nepreparita al ĝi: sen domo, sen mangajo. Sed la aliaj birdoj helpis ĝin kaj tio estis la leciono, kiun ĝi lernis. "Estonte mi certe modeste lerndo de vi ĉiuj", ĝi diras sur la lasta pago de la libreto.

La fiera multikolora kateto estas kateto pentrita de Niuniu. Tre vivplena kaj tre ĉarma ĝi estas. Iun tagon ĝi eliras el la kadro en kiu ĝi estas eksposiziata kaj forkuras en la vivantan mondron.

La kateto tre fieras pri si;

gi opinias sin la plej bela estajo, kiu ekzistas kaj volonte rakontas tion al ĉiuj, kiuj ĝi rakontas. La aliaj opinias ĝin stulta kaj admonas ĝin, ke ĝi ne tiel fieraĉu. Nu fine okazas, ke la kateto forigas la farbon de si kaj eĉ la paperon, kiu tenis la farbon. Restas nur la konturoj de ĝi. Ankaŭ la linioj ĝi pretas forjeti, sed lastmomente ĝi komprenas, ke sen ili ĝi tute ne ekzistus plu.

Nun la kateto hontas pro sia fieraĉo kaj agnoskas, ke ĝi eraris. Tiam ĉiuj aliaj pretas helpi ĝin rericևian belecon: la farbojn, la paperon.

Kaj la kateto gentile reeniras sian kadron en la eksposicio de infandesegnaĵoj, de kie ĝi forfugis. "Mi ne meritas la laudojn," ĝi diras al ĉiuj, kiuj laudas ĝin. "La honoro dependas de la helado de ĉiuj."

Ambaŭ libroj estas pentritaj de la samaj pentristoj kaj la desegnaĵoj estas vere tre ĉarmaj. Mi certas, ke ankaŭ mia fileto opinias tion, kiam li rajtos foliumi la librojn. Kaj ankoraŭ laŭ io ili estas similaj: la prezo. Ili kostas po 6 kronoj kaj estas aĉeteblaj ĉe Eldona Societo Esperanto. Franko Luin

Neniu problemo la supersignoj

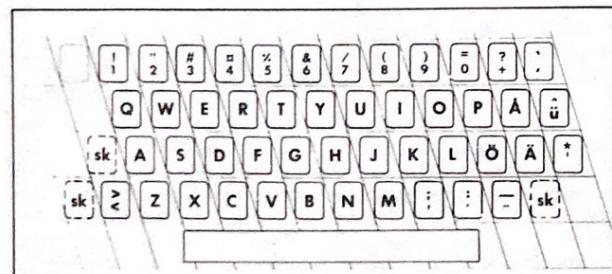
De pluraj flankoj venis, preskaŭ samtempe "radikaj" proponoj pri ŝangoj de la esperanta alfabeto: pri forigo de la supersignitaj literoj per aliaj signoj, ekzemple gh anstataŭ ĝ. La demando estas tre malnova kaj vere ne indas perdi tempon per pludiskuto de ĝi. Sed interesante estas, ke tiuj, kiuj proponas novan ortografion uzas argumentojn, kiuj devus esti tre forta subteno al iliaj tezoj. En la vero ili ne estas.

Estas neinterese, kiel oni skribas iun lingvon, kiam oni nur parolas ĝin. Sekvela demando farigas aktuala tutj, kiam oni ĝin skribas. Esperanton oni povas skribi laŭ diversaj manieroj, same kiel ĉiujn aliajn lingvojn. Se oni skribas ĝin per krajono aŭ plumo la problemo de supersignoj ne aktualiĝas. Pri tio verŝajne konsentos ankaŭ la reformemuloj. La problemo ekestas tuj kiam oni ekuzas mašinojn.

Tri specoj de mašinoj povas esti aktualaj: *tajpiloj*, *komputoroj* kaj *fotokompostiloj*. Ni rigardu la "problemon" mašinspecon post mašinspeco.

TAJPILOJ

Se vi aĉetas tajpilon, ĝi ne enhavas la esperantan alfabeton, sed la svedan. Plej verŝajne via tajpilo ne enhavas la cirkumfleksion ('). Sed se vi havas bonancon, ke temas pri moderna tajpilo, kie la klavaro estas arangita laŭ la nova sveda normo (SIS 662641), vi trovos tie la cirkumfleksion kaj la du akcentojn. Tio estas ĉio, kion vi bezonas por tajpi esperanton.

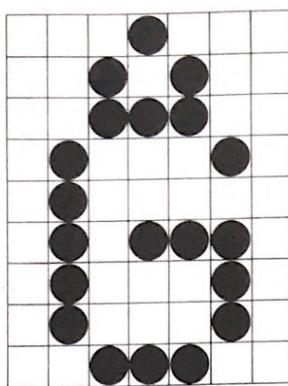

La nova sveda klavaro por tajpiloj kaj komputoroj havas norme ankaŭ la cirkumfleksion.

La normo estas decidita jam en 1975, sed nur lastaŭtune la mašinkonstruantoj kaj liverantoj interkonsentis pri akcepto de ĝi. Ek de 1982 tiu nova klavaro estas deviga, sed jam nun kelkaj tajpiloj uzas ĝin. La novaĵo estas, ke la saman klavaron oni uzos ankaŭ por komputoroj, kio kondukas nin al la dua mašinspeco.

KOMPUTOROJ

La pli fruaj komputoroj, konstruitaj en Usono, ignoris la bezonon de eksterusonaj uzantoj kaj ne uzis la literojn ä, ö. La hodiauaj komputoroj ne plu ignoras

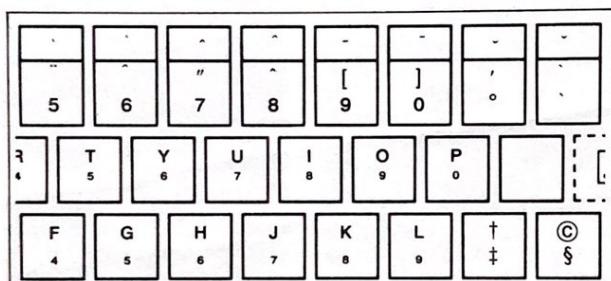

Unu el la manieroj difini majusklan Ĝ. Ekzistas aliaj.

skribiloj. Estas neniu ajn problemo difini la esperantajn supersignitajn literojn.

KOMPOSTILOJ

Antaŭ kelkaj jaroj oni devis turni sin al presejoj, kiuj estis ekipitaj per esperantaj litertipoj, se oni deziris ion presigi. Hodiau preskaŭ kiu ajn presejo, kiu havas foto-

Jen bildo el la katalogo de usona fabrikisto de fotokompostiloj — la supersignoj estas parto de la sistemo. Ili estas klare videblaj.

tion. Estas via afero, ĉu vi aĉetas komputorian terminalon (ekranan aŭ tajpilan), kiu ne ebligas skribadon de la kompleta sveda alfabeto.

Sed tio ne estas la sola ŝango rilate al komputoroj. Pli kaj pli ofte la terminaloj havas klavojn, kiuoj estas individue programblaj. Vi povas do mem difini, kiun signon iu klavo reprezentu kaj kiel tiu signo aspektu. La signojn oni konstruas laŭ matrico de punktoj (kaj sur ekrano kaj sur multaj

kompostilon, kapablas tion fari. Mi donu ekzempleron.

Kiam ni antaŭ kelkaj jaroj aĉetis fotokompostilon (modelo 1968), ni devis speciale mendi diskon kun esperanta alfabeto. Tio kostis tiom 5000 kronojn. Kiam ni aĉetis pli modernajn mašinojn en decembro pasintare, la cirkumfleksotute aŭtomate enestis kaj estis neniu ajn problemo aranĝi ankaŭ ĝi. Kaj la samo validas pri aliaj modernaj fotokompostiloj (nian nunaj estas modelo 1975).

KIAL DISKUTI?

Zamenhof certe havis problemon kun la supersignitaj literoj, kiam li mendis la presadon de la unua libro en 1887. Li solvis ĝin, ĉar li volis tion solvi. Kaj certe renkontis tiun problemon multaj el la fruaj esperantistoj — mi do bone povas kompreni, ke oni *tiam* diskutis pri la taŭgeco de supersignitaj literoj. Diskuti pri tio hodiau, kiam tio el neniu vidpunkto plu estas problema, estas simpla perdo de tempo. La sola inda diskuto estas tiu pri antaŭenigo de esperanto. Diskuti pri supersignoj aŭ ne estas simple signo de nematureco; nematureco ĉe la diskutantoj, ne ĉe esperanto, ĉar esperanto estas tute matura kia ĝi estas.

Franko Luin

El Hungario

BAZA LITERATURA KRESTOMATIO

red. V. Benczik. 128 teksto de 56 esperanto-aŭtoroj de Zamenhof ĝis Valano.
266 p., broš. Prezo kun imposto 42 skr

VIDLIBRO PRI SUPERA EKZAMENO

red. A. Pechan. Informoj pri movado, historio, metodologio de esperanto-instruado.
370 p., broš. Prezo kun imposto 52 skr

SOCIPOLITIKAJ ASPEKTOJ

DE LA ESPERANTOMOVADO

red. D. Blanke. Studoj de D. Blanke, E. Drezen, M. Isajev, U. Lins, S.N. Podkaminer kaj A. Ratkai.
288 p., broš. Prezo kun imposto 42 skr

ČIELA BIRDO

de Sz. Moricz, trad. I. Nagy. El la hungara kamparana vivo en la komenco de 1900.
44 p., broš. Prezo kun imposto 19 skr

MALRIČAJ HOMOJ

de la sama verkisto, trad. K. Bodo.
36 p., broš. Prezo kun imposto 8 skr

ESPERANTOFÖRLAGET

Box 7502, 200 42 Malmö, poštigro 578-5

Ju pli da vizitoj des pli da vivo

Vizito de alilandaj esperantistoj estas ĉiam luma, inspirodon travivaĵo en la esperantistaj rondoj.

Ni esperantistoj kompresas la signifon de aktiva, praktika uzado de nia lingvo. Rilatoj trans limoj, ĝuste intervizitoj, estas gravaj por efektivi niujn aspirojn, realigi nian strebadon kiel esperantistoj. Tial ĉiu okazo praktike funkciigis la esperantistan vivon, ĉie en la mondo, kreante per tiu la favoran atmosferon en kiu esperanto plene evoluĝas, devas esti bonvena al ĉiu esperantisto.

En Gotenburgo unu el la grupoj esperantistaj havis okazon renkonti (la 14an kaj 15an de januaro) estonian esperantiston, Heino Pavelson el Tallinn. Li faris tutmonantan rondvojaĝon tra Svedio kaj i prelegis pri sia hejmurbo, kie li ceteris estas lingva instruisto de la angla. Lia varma intereso pri esperanto, liaj belaj diapositivoj pri Tallinn, lia bona prezento de la hejmurba historio kaj ĝiaj gravaj memorajoj ankaŭ el la sveda epoko, kreis amikecan atmosferon kaj donis al la aŭskultantoj tre valoran historian lecionon.

Estas, cetero, tre facile kaj relative malmultekoste por ni fari vizitojn al Tallinn (vidu, ekzemple, la antaŭan numeron de *La Espero*). Tie ni povas renkonti multajn esperantistojn, kiuj kun ĝojo vidos gastojn inter si. Kial ne arangi vizitojn ĉe

SEMAJNA BULTENO

jam ekzistas tri kaj duonan jarojn. Normala jarabono 1980: 75 dkr. Ni donas specialean rabaton al novaj svedaj abonantoj en 1980. Vi ricevos la bultenon dum la resto de la jaro por nur 30 danaj kr. — ĉiusemajne!

Sendu 30 dkr al dana postgiro 6023827, adreso: Esperanto-Centro Aarhus, Bangårdsgade 19, DK-8000 Aarhus C, Danlando.

niaj najbaroj transe de la Balta maro?

La 15an de januaro *Göteborgs-Posten* intervjuis s-ron Pavelson pri la esperantista vivo en Tallinn kaj Estonia SSR. Li daŭrigis poste sian vojaĝon tra diversaj urboj, ĉie vizitante klubojn esperantistajn. En kelkaj kluboj oni tamen ne havis okazon akcepti lin pro la fakteto, ke lia vizito estus tro proksima al la festoj de kristnasko kaj novjaro. Ĉu vere, ĉu ne pretekstoj?

Se ni esperantistoj ĉiu semajnon havus viziton de alilandanoj, ni povus esti nur feliĉaj, ĉar tiam nia lingvo farigus por ni vere vivanta, praktika instrumento por plivastigi nian spiritan horizonton. Vizitoj, intervizitoj, jen viglaj vojoj kaj eksterordinaraj okazoj en la esperantista medio.

Lennart Åberg

Två större kurser under april

Två veckoslutskurser i april — är det fråga om dålig planering eller fyller båda ett verkligt behov? Det är en sak som vi får se. Kurserna är olika i uppläggning och vänder sig till olika personer. Så det behöver inte innebära, att de konkurrerar med varandra om kursdeltagare.

KURSEN I JÖNKÖPING

Den 11 — 13 april är det dags för en kurs i Jönköping igen. Detta veckoslut kommer följande frågor att behandlas:

- 1 tolkning; råd och praktiska övningar (Lennart Åberg, Göteborg)
- 2 bidragsfrågor (konsulent L-O Sundberg, Nässjö)
- 3 hur en ordbok blir till? (Ebbe Vilborg, Göteborg)
- 4 en ny väg öppnas — närradio. Kan vi utnyttja den?
- 5 envägs- resp. tvåvägs-kommunikation. Hur når man ut?

Mallonga prezento de la protektanto

En la antaŭa numero de *La Espero* vi povis legi, ke la prezidento de la sveda parlamento *Ingemund Bengtsson* akceptis farigi alta protektanto de la 65a Universala Kongreso de Esperanto. Kiu estas tiu ĉi Ingemund Bengtsson?

Antaŭ kelkaj jaroj, kiam la granda internacia konferenco pri la homa medio kunvenis en Stokholmo, li farigis tre konata. "Mr President" oni nomis lin en la konferenco angla lingvo;

kaj li fakte ricevis tre multajn laudojn pro sia teknika lerteco gvidi tiel gravan konferencon kaj pro siaj bonaj lingvaj konoj. Li ja ne estas akademiano, sed dekmence simpla laboristo. Al gazeto, kiu intervjuis lin kaj starigis demandojn ĝuste pri liaj lingvaj konoj, li malkaſis, ke li en sia junago eklernis esperanton, kaj baldaŭ poste plurernis lingvojn, unue la anglan, poste ankorau aliajn. Li ne rakontis, kian influon la eklerno

de esperanto havis al la lernado de la aliaj lingvoj — tion ni povas diveni mem.

Li estis unue metallabristo, kompreneble sindikate aktiva, pli poste oficisto ĉe la laborperejo, depost 1951 parlamentano kaj "helpanto" de pluraj ministoj (Torsten Nilsson kaj Sven Aspling), delegito ĉe UNO. En 1969 li farigis ministro pri agrikulturo, fako tute nekonata al li, tiam. Rapide li eniris sian laborfakon kaj spertiĝis. En 1973 li devus farigi eksterlanda ministro, sed la sindikato postulis lin al la postejo de ministro pri la labormerkato. Tio li farigis kaj restis je tiu postejo ĝis la elektio en 1976.

Kiam la antaŭa prezidento de la parlamento, Henry Allard, forlasis la postenon, tute ne estis memklare, ke la posteulo nomigos Ingemund Bengtsson. La politika majoritato estis kontraŭ lia kandidateco, sed ni ĉiuj nun konas la rezulton. Ni estas kompreneble ĝojaj, ke li tuj akceptis la proponon de LKK, ke li farigu la alta protektanto de nia kongreso. Ni esperas vidi lin ĉe la kongreso kaj eble eĉ audi lin diri kelkajn vortojn en tio, kio estis lia unua fremda lingvo — esperanto.

Vi har anledning att tro, att det kommer att skrivas mycket mera om esperanto i år under de senaste åren. Därför är det mycket viktigt, att vi får reda på vad som skrivs, dels för att föra statistik, dels för att få reda på innehållet.

Vi har en väl fungerande service från medlemmarna, när det gäller att få klipp, men det händer fortfarande att t o m ganska stora och viktiga artiklar slunker igenom och vi inte får reda på dem. Ett annat litet problem är, att de skickas till många olika adresser. Kan du, som brukar hjälpa oss med att samla klipp, komma ihåg denna enda adress:

Esperantoförbundet
Box 4009
122 04 Enskede

Skicka i alla fall inte klippen hem till någon (till redaktören, ordföranden eller sekreteraren), för då finns det risk att de blir liggande. Om de kommer till rätt adress, blir de kopierade och registrerade.

Så var det med det. Tack på förhand för din hjälp — och så en önskan till: ligg inte alltför länge på dem.

20 000 till — snart slut igen?

Aldrig förr har kongressbrevmärken sälts så bra. 46 000 tog LKK fram i tron att de skulle räcka mer än väl — men icke! Snabbt fick man beställa 20 000 till, som nu finns tillgängliga.

Beställningsrutinen är som tidigare: du sätter ett antal tior på postgiro 431 79 92-8, 65a Universala Kongreso de Esperanto. För varje tio får du femtio märken (fem blad). Skynda dig, innan även denna upplaga tar slut. Fler kommer det inte att tryckas.

Nu är det dags för examen igen!

Har du lärt dig så mycket esperanto, att du klarar ett examen i år? Då ska du passa på den **27 april**, som är examensdag. Din anmälan ska du göra till Esperanto-Institutet senast

måndagen den 8 april.

Anmälningar och förfråningar angående högre examen görs till Ebbe Vilborg, Prästgårdsängen 2, 412 71 Göteborg, tel. 031-40 52 74; angående lägre examen till Oskar Svantesson, Skonertgatan 1, 421 74 V. Frölunda, tel. 031-29 03 81.

Esperanto-Institutet vill också påminna om kursrapporteringen, som sänds till sekreteraren Märtha Andréasson, 2265 Tolsered, 425 90 Hisings Kärra.

Husmor, var finns du?

Kongresskommittén behöver en kompetent husmor till barnkongressen, 2 — 9 augusti.

Arbetsuppgiften omfattar fastställande av matsedel, inköp av livsmedel och att tillsammans med frivilliga medhjälpare svara för matläckningen för ett 50-tal personer.

Modernt restaurangkök finns.

Plats: Röda Korsets stugby Elvskogen, Tungelsta, ca 30 km från Stockholm.

Vi är beredda att betala lön efter avtal för skolmåltidspersonal.

Kan du hjälpa LKK? Hör i så fall av dig till Birger Viggen, Kvarnplan 1, 175 41 Järfälla, tel 0758-31630.

Öppet under fler dagar

Esperantoförbundets expedition kommer i fortsättningen att vara öppen måndag till torsdag mellan 17 och 20. Det handlar om försöksverksamhet, så det är inte alldeles säkert att du hittar folk här under denna tid. Säkert är, att du kan hitta någon på expeditiōnens officiella tid: tisdagar mellan kl 18 och 20.

Denna försöksverksamhet är ett första led i ett längre öppethållande, ett önskemål som kom fram under EspEko, Esperantoförbundets konferens om ekonomisk verksamhet (se insidorna).

Erara adreso por ge-Rohdin

Kerstin kaj Åke Rohdin, ambaŭ en la estraro de SEF, atentigas, ke ilia adreso publikigita en *La Espero* iam pasintjare kaŭzas al tiuj, kiuj volas telefoni al ili, iom da kroma laboro. La ĝusta adreso kaj telefono estas:

*Kerstin kaj Åke Rohdin
Ålsta
690 72 Sköllersta
tel. 019-23 63 45*

Alvoko al medicinistoj

Kuracistoj, flegistinoj, apotekistoj, terapiistoj, psikologoj kaj veterinaroj!

Mi bezonas vian helpon, viajn ideojn kaj proponojn por la 19a jarkunveno de UMEA enkadro de la 65a UK okazonta en Stokholmo ĉisomere. Ni devas kunveni por diskuti pri UMEA medicina grupvizito kaj ia ruĝa kruca servo dum la kongreso. Ni ankaŭ devas trovi taŭgan lokon por nia banredo, sufice agrablan kaj facile atingeblan.

Bonvolu skribi aū telefonu al mi. Mi atendas viajn afablajn reagojn — *antaŭ la fino de marto!*
Janet Enghardt, Cigarrvägen 2, 123 57 Farsta, tel 08 94 23 02.

Bronza medalo el Finnlando

Medaloj pri esperantistoj ne tre oftas — do kial ne mencii ilin, kiam ili aperas? Unu medalo nun aperis en Finlando. Preparis ĝin Esperanto-Asocio de Finlando kaj dediĉis ĝin al sia plej meritplena membro: Vilho Setälä.

La medalo estas bronza, 70 milimetra, eldonita en 500 ekzempleroj. La unua ekzemplero estis transdonita al d-ro Setälä la 12an de decembro 1979. Svedoj povas akiri tiun medalon kontraŭ pago de 132 finnaj markoj al pô de EAF (23082-5).

Kial ne al Danlando?

La danaj esperantistoj jar-kongresos frue ĉi-jare, jam en aprilo. Se tio taŭgas al vi, volonte kunestu!

La dana kongreso okazos en Næstved dum la tagoj 11 — 13 de aprilo. Næstved siucas en suda Selando, 86 km for de Kopenhago, facile atingebla per trajno.

La kongreso komencigos vendrede vespero je la 17a horo. Kiel temon oni elektis la tre aktualan demandon pri *Energio*, kiun oni provos prilumi el diversaj aspektoj. Al la aliaj seriozaj programeroj apartenas la jarkunveno kaj kunveno de DEFA kaj DLEA (fervojistoj kaj laboristoj).

Al la malpezaj programeroj apartenas ludoj kaj popoldancoj, rondiro en la urbo, festmanĝo, vizito al vitrofabriko. Sed, kiel dirite, oni multe parolas pri *Energio*. Pri tio kontribuos parlamentano Erik Holst, kiu gvidas la energikomisionon en la dana parlamento, komunuma estrarano HJ Kristensen kaj la konata esperantisto Sven Dragstedt, kontorestro en la ŝtata revizia aŭtoritato. Oni logos en hotelo Axelhus (aŭ alie, laŭ plaĉo). La prezalternativoj estas multaj, do se vi pensas partopreni, turnu vin kun demandoj al *Esperanto Årskongressen, Fyrvevænget 4, DK-4700 Næstved*. Kaj post via partopreno: ne forgesu sendi raporton al *La Espero*!

Kanteto de Marinjo

*Dum etulino venis
ĉi teren en monato maj',
printemps suno benis,
kukolo vokis kaj*

*argente lago brilis,
plenflora staris cerizuj'.
Jus venis la hirundo
por fari neston tuj.*

*Flirtadis la primolo,
kantadis fringo kun pasi'.
Baptigis jen Marinjo
kaj tiu estis mi.*

*Kaj pro printempo bela
mi preskaŭ ĉiam gojas nun.
La vivo sajnas hela
kaj brila kiel sun'.*

Verkis Alice Tegnér
Tradukis Martin Jansson